Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/lvvn

Ons kenmerk
DGA-PAV / 108958537

Datum 18 november 2026
Betreft Publicatie derde kwartaalrapportage 2026 CBS-monitor fosfaat- en stikstofexcretie

Geachte Voorzitter,

Op mijn verzoek stelt het CBS na afloop van ieder kwartaal een berekening samen van de verwachte fosfaat- en stikstofexcretie van de Nederlandse veestapel in het lopende kalenderjaar. Aan de rapportage is eveneens op mijn verzoek toegevoegd een prognose van het ruweiwitgehalte in het melkveevoerrantsoen. Met deze brief informeer ik uw Kamer dat het Centraal Bureau voor de Statistiek (hierna: CBS) op 18 november 2026 de derde kwartaalrapportage 2026 over de fosfaat- en stikstofexcretie door de Nederlandse veestapel[1] gepubliceerd heeft.

De derde kwartaalrapportage 2026 geeft een momentopname van de verwachte fosfaat- en stikstofexcretie en het ruweiwitgehalte over geheel 2026. Voor rundvee is dit op basis van de op 1 oktober 2026 beschikbaar gekomen nieuwe en actuele gegevens over de omvang van de rundveestapel, de melkproductie per koe, de beschikbaarheid en samenstelling van krachtvoer en ruwvoer en de definitieve excretiefactoren van fosfaat en stikstof in 2025. Voor de andere dieren wordt voor de verwachte fosfaat- en stikstofexcretie eveneens uitgegaan van de definitieve excretiefactoren van stikstof en fosfaat over 2025; voor het aantal dieren vormen de voorlopige cijfers van de Landbouwtelling op peildatum 1 april 2026 de basis.

De door het CBS voor 2026 verwachte fosfaat- en stikstofexcretie van de Nederlandse veestapel is weergegeven in tabel 1 respectievelijk tabel 2. Evenals in voorgaande kwartaalrapportages is de onzekerheid in de inschatting van het CBS ook in deze derde kwartaalrapportage relatief groot, mede omdat het CBS zich baseert op voorlopige cijfers.

[1] https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/aanvullende-statistische-diensten/2026/monitor-fosfaat-en-stikstofexcretie-in-dierlijke-mest-derde-kwartaal-2026

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Ons kenmerk
DGA-PAV / 108958537

Tabel 1: Momentopname van de verwachte fosfaatexcretie van de Nederlandse veestapel over 2026 (in miljoen kg)

	Plafond	1e kw. 2026	2e kw. 2026	3e kw. 2026
Nationaal	135,0	138,6	136,8	136,6
Melkvee	*71,8*	*73,3*	*72,4*	*71,8*
Varkens	*27,8*	*29,7*	*29,0*	*29,0*
Pluimvee[1]	*20,3*	*19,8*	*19,4*	*19,6*
Overig[2]	*15,1*	*15,8*	*15,9*	*16,1*

Tabel 2: Momentopname van de verwachte stikstofexcretie van de Nederlandse veestapel over 2026 (in miljoen kg)

	Plafond	1e kw. 2026	2e kw. 2026	3e kw. 2026
Nationaal	440,0	438,0	436,2	437,2
Melkvee	*267,8*	*264,8*	*261,8*	*261,2*
Varkens	*70,3*	*73,8*	*74,2*	*74,3*
Pluimvee[1]	*48,4*	*46,8*	*47,3*	*47,7*
Overig[2]	*53,5*	*52,8*	*52,9*	*54,0*

N.B. Door afrondingen kan de som van de cijfers afwijken van het totaal.

[1]) Het sectoraal plafond voor de pluimveehouderij heeft alleen betrekking op de mestproductie van die diersoorten waarop het stelsel van pluimveerechten van toepassing is, te weten kippen en kalkoenen.

[2]) Voor 'overig' is in de Msw geen sectoraal plafond vermeld. Het hier vermelde plafond is afgeleid van het nationale plafond en de plafonds voor melkvee, varkens en pluimvee

Uit tabel 1 en 2 blijkt dat het CBS verwacht dat in 2026 de fosfaatexcretie van de Nederlandse veestapel het nationale plafond met 1,2% zal overschrijden. De stikstofexcretie van de Nederlandse veestapel in 2026 zal naar verwachting 0,6% onder het nationale plafond uitkomen. Wat betreft de mestproductie in de melkveehouderij en de pluimveehouderij verwacht het CBS dat in 2026 deze de sectorale mestproductieplafonds voor fosfaat en stikstof niet zullen overschrijden. Anders is dat voor de mestproductie in de varkenshouderij. Op basis van de derde kwartaalrapportage 2026 verwacht het CBS dat in 2026 de mestproductie in de varkenshouderij hoger zal zijn dan de sectorale mestproductieplafonds voor fosfaat (+1,2 miljoen kg) en stikstof (+4,0 miljoen kg).

Nederland is verplicht om maatregelen te treffen om een overschrijding van de mestproductieplafonds te voorkomen of zo beperkt mogelijk te houden. In mijn brief van 25 augustus 2026[2] heb ik aangegeven te zullen starten met de voorbereiding van het herintroduceren van afroming in de varkenshouderij. Ik zal besluitvorming hierover betrekken bij de besluitvorming over maatregelen voor de varkenshouderij in het kader van de bredere stikstofaanpak in het eerste kwartaal van 2027.

[2] Kamerstukken II, 2026-27, 33 037, nr. 649

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Ons kenmerk
DGA-PAV / 108958537

In het Convenant Voerspoor uit februari 2025 hebben partijen uit de melkveesector, de zuivelsector, de diervoedersector, adviseurs en kennisinstellingen afspraken gemaakt met als doel om het gemiddelde ruw eiwitgehalte van het rantsoen te verlagen naar maximaal 160 gram per kilogram droge stof in 2025 en 158 gram per kilogram droge stof in 2026. CBS monitort de voortgang hierop door een schatting te geven van het ruweiwitgehalte in het melkveevoerrantsoen. Deze schatting is in tabel 3 weergegeven.

Tabel 3: RE-gehalte in het melkveevoerrantsoen in 2023 - 2025 en het verwachte RE-gehalte in 2026 (in g/kg droge stof)

	2023	2024	2025	1e kw. 2026	2e kw. 2026	3e kw. 2026
Melkveevoerrantsoen *(melk- en kalfkoeien en bijbehorend jongvee)*	163	161	158	- [1]	161	161

[1]) Er waren onvoldoende gegevens beschikbaar om een indicatie te kunnen geven

Uit tabel 3 blijkt dat het CBS op basis van de derde kwartaalrapportage 2026 verwacht dat in 2026 het ruweiwitgehalte in het melkveevoerrantsoen uitkomt op 161 gram per kilogram droge stof en daarmee boven het in het Convenant Voerspoor vastgelegde streefdoel. Ik ben in gesprek met convenantpartners om deze tegenvallende ontwikkelingen te bespreken en om afspraken te maken over het bereiken van de afgesproken streefdoelen.

Jaimi van Essen
Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur